

www.pressnaevnet.dk/Information-in-English/The-Media-Liability-Act.aspx

10. Sound Press Ethics [Elektronnyj resurs] // PRESSENAEVNET. – Rezhym dostupu: <http://www.pressnaevnet.dk/Information-in-English/The-Press-Ethical-Rules.aspx>

11. The Royal Charter on self-regulation of the press [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/254116/Final_Royal_Charter_25_October_2013_clean_Final_.pdf

12. Press Recognition Panel (PRP) [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: <http://pressrecognitionpanel.org.uk/the-royal-charter/>

13. National Security and Counter Terrorism [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.bbc.co.uk/editorialguidelines/page/guidelines-war-practices-security/>

14. Chuklivs'ka I., Romanjuk O. Mezha mizh svobodoyu slova ta zahystom informacii' na vijni [Elektronnyj resurs] / Iryna Chuliv's'ka, Oksana Romanjuk // Media Sapiens. – 17.01.2015. – Rezhym dostupu: http://osvita.mediasapiens.ua/ethics/standards/mezha_mizh_svobodoyu_slova_ta_zahystom_informatsii_na_vijni/

15. Editorial Guidelines. The BBC's Values and Standards [Elektronnyj resurs] // VVS. – 29.06.05. – Rezhym dostupu: <http://www.bbc.co.uk/guidelines/editorialguidelines/assets/guidelinedocs/Producersguidelines.pdf>

16. Pro borot'bu z teroryzom: zakon Ukrai'ny vid 20.03.2003 r. №638-IV [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/638-15>

Konakh V. K., PhD in Political Science, Doctoral, The National Institute for Strategic Studies (Ukraine, Kyiv), konakh_v@ukr.net

The mechanisms of regulation and self-regulation of the content distribution in mass media in democratic countries and possibility of their implementation in Ukraine

The article analyzed the mechanisms of regulation and self-regulation of the content distribution in democratic countries. In the article determined that freedom of expression and information may be limited by self-regulatory of the media industry in the part where they relate to the social responsibility of the mass media in the course of their professional activity, as well as through state regulations, in particular normatively-legal mechanisms, in the part where they affect issues related to national security or interests. Determined that in Ukraine now is urgent as the development and improvement the mechanisms of self-organization and self-regulation the media industry, as the development of regulatory mechanisms for distribution of content from the state for the observance of journalists' rights in the information sphere on the one hand, and also man and the state on the other hand.

Keywords: media space, media, self-regulation and regulation of the content distribution.

* * *

УДК 341.123.043

Семчинський К. В.,
доцент, кандидат філософських наук, доцент
кафедри міжнародних відносин, Київський
національний університет культури і мистецтв
(Україна, Київ), semchynskyy@gmail.com

РЕФОРМУВАННЯ РАДИ БЕЗПЕКИ ООН: ВИКЛИКИ І ПЕРСПЕКТИВИ ДЛЯ УКРАЇНИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

В умовах російської агресії проти України перспективи та механізм реформування Ради Безпеки Організації Об'єднаних Націй постають актуальними проблемами сучасного міжнародного порядку. Застосовувані системні, аналітичні, статистичні і компаративні методи, автор обґрунтовує необхідність інституційної реформи Ради безпеки ООН та її адаптації до реалій XXI століття. Організаційна реформа дасть можливість удосконалити наявну систему балансу сил аби протистояти новим викликам, які постали перед міжнародним співтовариством. Реформування Ради Безпеки ООН для підвищення її ефективності є наслідком, але водночас, складним і дискусійним питанням, особливо щодо застосування права вето постійними членами РБ ООН. Ініціативність та активна зовнішня політика України щодо реформи ООН дозволять створити новий напрям тиску на агресора, посилити власні міжнародні позиції, зробити вагомий внесок у перегляд та удосконалення світової архітектури безпеки.

Ключові слова: Рада Безпеки, реформування, безпека, право вето, російська агресія.

Воєнний конфлікт у нашій державі загострив питання щодо необхідності реформування ООН та його ключової інституції – Ради безпеки. Без такого реформування та без запровадження алгоритмів і механізмів швидкої та ефективної реакції на порушення міжнародного права ООН чекає така ж перспектива, яка свого часу спіткала Лігу Націй. Україна як держава, що отримала прямі гарантії безпеки від держав – постійних членів Ради Безпеки ООН і яка, водночас, стала жертвою прямої агресії однієї з них, має усі політичні, правові та моральні підстави жорстко поставити питання про реформування РБ ООН і бути серед лідерів у створенні коаліції країн, які будуть підтримувати дану реформу. Тим паче, що до кінця 2017 року Україна перебуватиме у статусі непостійного члена Ради Безпеки ООН, що відкриває нові можливості для нашої країни не лише ефективніше захистити свої національні інтереси, відновити міжнародно-політичну суб'єктність, але й зробити вагомий внесок у перегляд та удосконалення світової архітектури безпеки.

Питання реформування Ради Безпеки ООН вже багато років є предметом наукових і політичних дискусій. Важливі аспекти даного питання підіймалися в працях Є. В. Годованика [1], Я. М. Жукорської [2], Я. Б. Турчин тощо. Крім того, можна назвати західних вчених – Т. Dörfler, В. Fassbender, G. Lopez, R. Butler – які досліджують проблему реформування РБ ООН на сучасному етапі.

Визначене питання є досить розробленим у науковій літературі. Тим не менш слід зазначити, що низка важливих питань досі лишається поза увагою. Це стосується викликів, перед якими постала ООН після загострення ситуації у Сирії та в Україні. У науковій літературі важко знайти практичні поради для форсованого процесу реформування Ради Безпеки Організації Об'єднаних Націй та її адаптації до реалій XXI століття.

Формулювання цілей статті. В статті теоретично обґрунтовані та проаналізовані перспективи реформування Ради Безпеки Організації Об'єднаних Націй, удосконалено обґрунтування необхідності інституційної реформи Ради безпеки ООН.

За сімдесят років своєї діяльності Рада Безпеки Організації Об'єднаних Націй не спромоглася стати надійною основою миру і безпеки у світі, бути ефективним захисником міжнародного права, попередити численні кровопролитні конфлікти на регіональному рівні. Проте згідно міжнародних нормативних актів, РБ ООН, за відсутності інших глобальних організацій та незважаючи на недостатню ефективність функціонування, все ж залишається основною міжнародною інституцією з підтримки міжнародного миру.

Рада Безпеки ООН від початку створення ООН як гаранта міжнародного миру та безпеки, що має широкі повноваження щодо впливу на держав-порушниць міжнародного права (право на власний розсуд застосовувати санкції та військову силу проти порушників миру та безпеки), наприкінці ХХ – на початку ХХІ ст. виявилась безсилою у вирішенні низки масштабних збройних конфліктів. Одна з причин цієї невдачі – право вето у РБ ООН, яке п'ять постійних членів не завжди використовують конструктивно. Так,

протягом 1946–2015 рр. за допомогою право вето було заблоковано 193 резолюції РБ ООН, з яких лише у 26 випадків цим правом скористалося дві чи більше держав. У більшості випадків це давало змогу США та СРСР/Росії блокувати дії примусового характеру проти їхніх союзників у різних частинах світу. У окремих випадках застосування «прихованого вето» зумовлювало трагічні наслідки, до прикладу Руанда, де внаслідок геноциду 1994 р. щодо народності тутсі загинуло близько 800 тис. осіб, 2 млн. осіб стали біженцями, а ще 2 млн. чоловік було переміщені в межах країни. Тоді «приховане вето» застосувала Франція, і це стало причиною відсутності у сімох резолюціях Ради Безпеки поспіль поняття «геноцид». Такий факт є показовим і з того боку, що в 1999 р. за дорученням Генерального секретаря ООН було проведено незалежне розслідування, яке виявило однакову відповідальність Секретаріату, Ради Безпеки і держав-членів ООН за невдачу спробу покласти край геноциду. По закінченні розслідування Генеральний секретар ООН висловив глибокий жаль і вкотре заявив про свій твердий намір забезпечення заходів з метою, щоб Організація не виявилася безсилою у спробах припинити масове кровопролиття. Проблема неспроможності Ради Безпеки до прийняття рішень у межах своєї компетенції була офіційно визнана на рівні вищої адміністративної посадової особи ООН [2].

За останні роки яскраві приклади зловживання правом вето були помічені при розгляді ізраїльсько-палестинського конфлікту (США послідовно підтримують Ізраїль), врегулюванні сирійської кризи (Росія продовжує блокувати резолюції проти сирійського уряду) та, звичайно, найболючіше – агресії РФ проти України (Росія скористалася правом вето у питаннях про визнання референдум у Криму нелегітимним та створення Міжнародного кримінального трибуналу щодо МН17).

Переходячи від аналізу історичних умов до розгляду діяльності РБ в сучасних реаліях, варто нагадати, що 21 вересня 2016 року президент України Петро Порошенко під час виступу в Раді Безпеки ООН високого рівня з питань Сирії у Нью-Йорку заявив: «Рада безпеки ООН вимагає термінового реформування, особливо в питанні права вето. Дії Росії в Сирії схожі з тими, що Кремль робить в Україні. В Україні це було політикою намірів ескалації бойових дій із подальшою метою виступити як посередник, щоб таким чином отримати важелі впливу. Це дуже схоже на ситуацію в моїй країні, яка продовжує бути полігоном для подібної російської тактики» [5].

Президент України також висунув звинувачення в бік Ради безпеки щодо нездатності зберегти мир і безпеку в Сирії, а також недостатній рішучості у припинення воєнного конфлікту та агресії Росії в Україні. Остання бездіяльність за словами П.Порошенка, призвела до того, що окупований Крим перетворився у військову базу, за рахунок якої Кремль постачає в Сирію зброю. «Усе це викликає критичну необхідність реформувати Раду безпеки. У першу чергу, в питанні права вето. Будь-яке вето не повинно блокувати дії Радбезу, особливо щодо питань масового насильства», – наголосив Петро Порошенко [5].

Таким чином, головна міжнародна інституція з підтримання миру та безпеки часто не в змозі

припинити насильство, в той час, як агресор і агресія залишаються непокараними. І якщо у часи холодної війни право вето ще могло сприйматися як свого року запобіжник для уникнення ядерної війни, то сьогодні воно слугує виключно як засіб для вирішення суто національних інтересів, незважаючи на міжнародне право чи позицію переважної більшості світової спільноти. А отже, право вето постійних членів РБ ООН, як і сучасна конструкція РБ ООН, не відповідають вимогам функціональної системи міжнародної безпеки і є перешкодою для забезпечення миру у світі.

Водночас, правила міжнародної взаємодії стають менш передбачуваними та контрольованими. Рада Безпеки ООН не лише не виконує свою функцію захисту миру і безпеки, але абсолютно не відображає нинішню ієрархію світового порядку. Така диспропорція проявляється у різних вимірах. Зокрема, у військово-політичному вимірі п'ять головних бенефіціарів Другої світової війни – США, СРСР/Росія, Китай, Велика Британія та Франція – втратили колективну монополію у світовому порядку. Відтак, Велика Британія та Франція втратили багато ознак глобальних держав ще в 1950-х рр. внаслідок процесів деколонізації та набуття другорядної ролі у світі: Велика Британія стала головним союзником США, а Франція еволюціонувала від лідера європейського інтеграційного об'єднання до ключового, але молодшого партнера Німеччини в ЄС.

Росія залишається ядерною державою, але в аспекті звичайних озброєнь поступається низці країн свого та інших регіонів світу, які не представлені в РБ ООН. Серед них виділяються як держави, які відродили свій глобальний потенціал після Другої світової війни (Німеччина, Японія), так і регіональні лідери азійських та африканських держав, від політики яких залежить регіональна безпека та стабільність. Згідно Глобального індексу військової потужності 2015 р. (Global Firepower Ranking), до десятки держав за військовою потужністю, окрім РФ, входять Індія, Південна Корея, Німеччина, Японія та Туреччина. Та й ядерна зброя також вже більше не перебуває у монополійній власності країн РФ. Щонайменше ще 4 країни світу мають ядерну зброю, а декілька десятків достатньо легко і швидко можуть її отримати.

У червні 1945 року на конференції у Сан-Франциско 51 держава поставила свій підпис під Статутом ООН (включаючи Українську РСР, Білоруську РСР та Британську Індію), а станом на сьогодні членами ООН є 193 держави-члени. Нинішній склад РБ ООН не пропорційно представляє географічні зони конфлікту. Серед 15 членів РБ ООН 5 місць закріплені за регіональною групою Західна Європа та інші держави (Western European and Others Group – WEOG, включаючи трьох постійних членів), 2 – за Східною Європою (Eastern European Group – EEOG, включаючи Росію), 3 – за Азійсько-Тихоокеанським регіоном (АТР, включаючи Китай), 3 – за Африкою та 2 – за групою Латинської Америки та Карибського регіону (Latin America and Caribbean Group – GRULAC) [4].

Дані регіональні квоти показують, що третина місць у Раді Безпеки ООН належить «золотому мільярду» (WEOG), в той час як Східна Європа (EEOG), в якій існує багато нерегульованих конфліктів, представлена лише Росією та одним непостійним членом, а Близький

Схід – джерело найгостріших конфліктів – має лише одного представника від групи АТР. Крім того, азійська квота не завжди дозволяє враховувати позиції держав, чий інтереси зачіпають низку територіальних конфліктів у Південно-Китайському та Східнокитайському морях, через які проходять основні морські маршрути світу [4].

Економічний вимір світового порядку показує, що за останні десятиліття відбувається перетікання основних економічних центрів із Заходу на Схід. Ця глобальна тенденція знаходить відображення у стрімкому зростанні ВВП країн Азії. Крім того, невинно зростає частка країн Африки у світовій економіці. Відтак сьгоднішні реалії вимагають подолання асиметрії між розвинутими країнами та країнами, що розвиваються з метою уникнення глобального протистояння по лінії Північ–Південь.

Демографічний вимір засвідчує, що незмінний склад РБ ООН в умовах стрімкого зростання населення призводить до зменшення легітимності ключового міжнародного органу з підтримання миру та безпеки. На момент підписання Статуту ООН населення світу складало 2,5 млрд. осіб, а станом на 2015 р. вже перевищило 7 млрд. осіб. Відтак нинішній склад Ради Безпеки ООН посилює асиметрію між «золотим мільярдом», який має 5 представників, та густонаселеними країнами Азії та Африки, яким сумарно виділено 6 місць. Саме населення цих країн найбільше потерпає від збройних конфліктів, голоду, епідемій, змін клімату та природних стихій. Демографічний вибух призводить також до виснаження відновлюваних та невідновлюваних ресурсів, за які зростає боротьба між новими центрами сили.

Крім цього, варто розглянути необхідність реформування Ради безпеки ООН з позиції України. Адже Організація об'єднаних націй є найбільш легітимним і універсальним міжнародним органом, завданням якого є підтримання миру та міжнародної безпеки. Втім, основним викликом його діяльності на сучасному етапі, що й продемонстрував перебіг агресії РФ проти України, є неефективність існуючих механізмів досягнення цієї мети. Діяльність ООН блокується накладанням вето Росії, як постійного члена Ради Безпеки, на резолюції, які стосуються країн, де РФ виступає як агресор. Водночас, саме Рада Безпеки ООН, як головна міжнародна безпекова інституція, несе відповідальність за підтримання міжнародного миру та безпеки (згідно ст. 24 Статуту ООН) і є єдиним органом ООН, що має право починати превентивні та примусові дії від імені ООН (ст.42), у тому числі об'єднаними збройними силами держав – членів ООН. Шість разів спроби ухвалити резолюцію щодо України в РБ ООН, в тому числі щодо анексії Криму, створення трибуналу щодо катастрофи малайзійського Боїнгу, теракту в Маріуполі, були провалені через позицію Росії. Інші члени органу не виступили проти участі Москви в голосуванні резолюцій в Раді Безпеки, як це передбачено пунктом 3 статтею 27 Статуту ООН: «сторона, яка бере участь у конфлікті, має утриматися від голосування при ухваленні рішення на підставі Розділу VI та на підставі пункту 3 статті 52» [8].

Важливою сферою, яка також деформується під впливом деструктивних дій РФ, є система міжнародних гарантій, яка будується на засадах ООН. Згідно

Меморандуму про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї, підписаним у Будапешті 5 грудня 1994 року, Україна отримала гарантії в тому числі від РФ. Російська дипломатія сягає неабияких демагогічних висот у вигідному їй трактуванні гарантій. Так, міністерство закордонних справ РФ 1 квітня 2014 року заявило, що основним зобов'язанням Росії за Будапештським меморандумом є «тільки незастосування і непогрожування застосуванням ядерної зброї проти неядерних держав», а відтак, зобов'язання Росії перед Україною не порушено.

Таке трактування на початку 2016 року підтвердив міністр закордонних справ РФ С. Лавров. Принагідно згадаємо конференцію країн-учасниць ДНЯЗ, яка відбулась в ООН в травні 2015 року. На ній представник Росії не тільки відкинув пропозиції США щодо скорочення ядерних арсеналів, а навпаки, погрожував їх «нарощуванням за певних обставин». При чому, таке нарощування ядерних арсеналів може відбуватися не де-небудь – а в Криму [7]. Негативні наслідки для глобального процесу денуклеаризації очевидні. На ювілейній сесії Генеральної Асамблеї ООН відзначався прогрес, який був досягнутий країнами ООН щодо ядерної програми Ірану. Втім, цей успіх став можливим скоріше всупереч зростанню атмосфери недовіри до гарантій, які отримують країни в обмін на згортання своїх ядерних програм.

Серед проблем функціонування ООН не можна обійти і системну кризу недофінансування. Так, загальний дефіцит бюджету ООН тільки на гуманітарну допомогу складає близько 12,5 мільярдів доларів. Попри воєнний конфлікт з усіма негативними наслідками для гуманітарної сфери, Україна опинилася серед країн, на допомогу яким просто не вистачає фінансової підтримки ООН. Причини цьому полягають як у зростанні кризових явищ в глобальному масштабі, так і назрілій необхідності реформування бюджетної сфери ООН [6].

Всі вищезазначені виклики носять глибинний характер і їх усунення потребуватиме непростих інституційних змін. Видається проблематичним у коротко-строковій перспективі узгодити механізм, який би позбавляв постійного члена Ради Безпеки ООН права голосу у випадку, коли він є стороною конфлікту. Певні юридичні засади для цього є, але вони вимагають необхідності додаткового юридичного кроку – визнати порушника джерелом збройної агресії і стороною конфлікту. Це піднімає ще одну проблему, а саме – обґрунтована кваліфікація дій Росії по відношенню до України.

Оскільки Україна зазнала збройного нападу з боку підрозділів збройних сил РФ та (або) контрольованих нею найманців, даний конфлікт має підстави вважатися збройною агресією. Дії РФ підпадають під ознаки агресії відповідно до Резолюції 3314 ГА ООН «Визначення агресії» від 14 грудня 1974 року. Факт агресії з боку Росії по відношенню до України вже було визнано такими організаціями як Європейська Рада, Парламентська асамблея ОБСЄ, НАТО, ПАРС. Натомість, Рада Безпеки ООН, як уповноважений орган здатний кваліфікувати дії РФ щодо України як агресію, досі не спромігся, зі зрозумілих причин, це зробити. Та й Україна, застосовуючи визначення «антитерористична

операція», сама заперечує факт зовнішньої агресії і, відповідно, підриває свою правову позицію для притягнення Росії до відповідальності.

З цього випливає ще одне ускладнення, а саме – з направленням миротворців ООН в Україну. Ще у березні 2014 року заступник Генерального Секретаря ООН з політичних питань Дж. Фелтман наголошував на погіршенні ситуації не тільки на території АР Крим, але й у східних регіонах України. Превентивне розгортання миротворчих сил ООН або ж регіональної організації, із санкцією ООН, дозволило б попередити проникнення важкого озброєння та військових найманців на територію східної України. Втім, знадобився майже рік для української влади аби офіційно звернутися до ООН та ЄС щодо направлення в країну миротворчого контингенту (останнім часом уточнюється, що мова йде про оціночну місію) [6]. На поточний момент, за свідченнями постпреда України в ООН В. Єльченка, переговорний процес в ООН з цього питання ще не починався, оскільки йде «пошук підходів для вирішення цього питання». Вочевидь, аби виносити його розгляд на засідання РБ необхідно мати вагомий інструменти для подолання вето Росії.

Постійний представник США при ООН Саманта Пауер, яка нещодавно побувала в Києві, нагадала, що з того моменту, коли Росія почала агресію проти України, Радбез збирався 33 рази. І під час жодного з цих засідань його членам не вдалося ухвалити спільного рішення. Позиції демократичних країн та Росії виявилися полярними. Москва блокує всі документи, які бодай теоретично можуть допомогти встановленню миру чи навіть засуджують агресію. Така позиція, до слова, характерна для Росії не лише у зв'язку з українським конфліктом [3]. «РФ заблокувала навіть засудження використання хімічної зброї проти сирійського народу», – згадувала Саманта Пауер у Києві. Такою само була позиція Росії й за часів війни на Балканах, коли Москва відверто підтримувала сербського лідера Слободана Мілошевича. За словами Саманти Пауер, в українському питанні протистояння таке: 14 до 1. З яких 14 – за Україну, а 1 – це Росія, яка при цьому не соромиться використовувати право вето [3].

У такому разі постає запитання: чи допоможе непостійне членство у Раді Безпеки? Адже Росія все одно зможе заблокувати будь-яку нашу ініціативу. Членство в Радбезі дає змогу користуватися наявними механізмами: виступати з ініціативами, порушувати ті або інші питання в рамках Ради. Іще один важливий момент: без непостійних членів не може відбутися жодне засідання, і це чудово розуміють усі, включаючи користувачів того самого «чарівного» права вето. На засіданнях важливий голос кожного, якщо рішення ухвалюється більшістю, без використання вето. А таких рішень досить багато. Утім, напевно, Російська Федерація дозволить Раді ухвалити рішення про направлення миротворців на Донбас [7]. Така неспроможність одного з найважливіших органів ООН розв'язати конфлікт ставить під сумнів його дієздатність загалом.

Проте, проблеми з ефективністю виконання ролі глобального миротворця в ООН з'явилися не сьогодні на Донбасі, а фактично одразу після створення. Об'єднані

Нації не змогли запобігти війні між Північною та Південною Кореєю, в основному через протистояння СРСР та США у Радбезі. Не впоралася ООН і з югославським питанням, не змогла врятувати від геноциду Руанду, Конго – від громадянської війни, не кажучи вже про Близькосхідний конфлікт, ситуацію в Афганістані, Іраку, Ірані та Сирії. Водночас, попри очевидні слабкі сторони ООН в умовах мінливого міжнародного середовища, вона залишається безальтернативною глобальною організацією та єдиною платформою, яка об'єднує настільки неоднорідні групи держав. Відтак адаптація ООН до реалій XXI століття є актуальною проблемою, яка в умовах воєнізованих міжнародних конфліктів потребує нагального вирішення.

Висновки. Сучасна конструкція ООН і насамперед Ради Безпеки є неефективною з точки зору захисту миру та безпеки та не відображає сьогоднішні реалії світоустрою, ролі та потенціалу різних країн, їх внесків до економічного розвитку та підтримання миру, а отже не у змозі знайти ефективні відповіді на виклики, які стоять перед світом. Відтак у зв'язку з її неспроможністю виконувати свої функції та здійснювати покладену на неї відповідальність щодо гарантування міжнародних миру та безпеки необхідними є пошук механізмів реформування РБ ООН для підвищення її ефективності.

Реформування Ради Безпеки ООН є складним і, водночас, дискусійним питанням, бо збільшення кількості постійних членів розширює можливість застосування права вето, відтак створює додаткові труднощі для ухвалення нагальних рішень. Існує небезпека, що такі зміни можуть призвести до дисбалансу сил на міжнародній арені, суттєво ускладнять процес прийняття рішень у рамках ООН. З іншого боку, запобігання входженню нових членів до РБ може суттєво нівелювати довіру світової громадськості до її діяльності, тоді як організаційна реформа демократизує Раду Безпеки. Це дасть можливість протистояти новим викликам, які постали перед міжнародним співтовариством, удосконалити наявну систему балансу сил.

Неможливо і цілковито позбутися права вето, що може мати дискримінаційний характер щодо нових постійних членів РБ ООН. Найбільш прийнятним є порядок застосування вето, для якого потрібними будуть голоси не одного, а двох чи трьох постійних членів РБ ООН, що значною мірою підвищить легітимність прийнятих рішень.

Отримання місця непостійного члена РБ надає Україні шанс відновити свою суб'єктність в рамках ООН. Ініціативність та активна зовнішня політика України щодо реформи ООН дозволять створити новий напрям тиску на агресора, послабити його і посилити власні міжнародні позиції, зробити вагомий внесок у перегляд та удосконалення світової архітектури безпеки. Потрібно лише нарешті розпочати самостійну системну гру на міжнародній арені.

Список використаних джерел

1. Годованик С. В. Організаційно-правові аспекти реформування ради безпеки ООН на сучасному етапі / С. В. Годованик // Держава і право. – 2010. – Вип. 49. – С.648–655.

2. Жукорська Я. М. Напрямки реформування ООН: Рада Безпеки / Я. М. Жукорська // Право і суспільство. – 2015. – №4. – С.8–12.

3. Марищенко Л. ООН без ілюзій / Л. Марищенко // Віче. – 2015. – №13. – С.48–49.

4. Реформування Ради Безпеки ООН та позиція України // Зовнішньополітичні акценти. – МЦПД. – 2015. – №22. – 15 с.

5. Конфлікт в Україні продемонстрував неефективність Ради Безпеки ООН – П. Порошенко [Електронний ресурс] // Український тиждень. – Режим доступу: <http://tyzhden.ua/News/125730>

6. Курнишова Ю. Експертні безпекові дебати «Prism Security Debates». Позиційний документ: «Грани можливого: що може зробити Україна як непостійний член Ради безпеки ООН?» [Електронний ресурс] / Ю. Курнишова. – Режим доступу: <http://www.library.fes.de/pdf-files/bueros/ukraine/12429.pdf>

7. Лавров заявив, що РФ заблокує в ООН відправку миротворців на Донбас [Електронний ресурс] // УКРІНФОРМ. – Режим доступу: http://www.ukrinform.ua/ukr/news/lavrov_zayaviv_shcho_rf_zablokue_v_oon_vidpravku_mirotvortsiv_na_donbas_2034935.

8. Україна виступає за реформування Ради Безпеки ООН [Електронний ресурс] // Дзеркало тижня. Україна. – Режим доступу: http://dt.ua/POLITICS/ukrayina-vistupaye-za-reformuvannya-radi-bezpeki-oon-163998_.html.

References

1. Godovanyk Je. V. Organizacijno-pravovi aspekty reformuvannya rady bezpeky OON na suchasnomu etapi / Je. V. Godovanyk // Derzhava i pravo. – 2010. – Vyp.49. – S.648–655.

2. Zhukors'ka Ja. M. Naprjamky reformuvannya OON: Rada Bezpeky / Ja. M. Zhukors'ka // Pravo i suspil'stvo. – 2015. – №4. – S.8–12.

3. Maryshhenko L. OON bez iljuzij / L. Maryshhenko // Viche. – 2015. – №13. – S.48–49.

4. Reformuvannya Rady Bezpeky OON ta pozycja Ukrai'ny // Zovnishn'opolitychni akcenty. – MCPD. – 2015. – №22. – 15 s.

5. Konflikt v Ukrai'ni prodemonstruvav neefektyvnist' Rady Bezpeky OON – P. Poroshenko [Elektronnyj resurs] // Ukrai'ns'kyj tyzhden'. – Rezhym dostupu: <http://tyzhden.ua/News/125730>

6. Kurnyshova Ju. Ekspertni bezpekovi debaty «Prism Security Debates». Pozycijnij dokument: «Grani mozlyvogo: shho mozhe zrobyty Ukrai'na jak nepostijnij chlen Rady bezpeky OON?» [Elektronnyj resurs] / Ju. Kurnyshova. – Rezhym dostupu: <http://www.library.fes.de/pdf-files/bueros/ukraine/12429.pdf>

7. Lavrov zajavyv, shho RF zablokuje v OON vidpravku myrotvorciv na Donbas [Elektronnyj resurs] // UKRINFORM. – Rezhym dostupu: http://www.ukrinform.ua/ukr/news/lavrov_zayaviv_shcho_rf_zablokue_v_oon_vidpravku_mirotvortsiv_na_donbas_2034935.

8. Ukrai'na vystupaje za reformuvannya Rady Bezpeky OON [Elektronnyj resurs] // Dzerkalo tyzhnja. Ukrai'na. – Rezhym dostupu: http://dt.ua/POLITICS/ukrayina-vistupaye-za-reformuvannya-radi-bezpeki-oon-163998_.html.

Semchynskyy K. V., docent, candidate of philosophical studies, associate professor of International Relations Department, Kyiv National University of Culture and Arts (Ukraine, Kyiv), semchynskyy@gmail.com

Reforming United Nations Security Council: challenges and perspectives for Ukraine in present situation

In terms of Russian aggression against Ukraine prospects and mechanism reform of the Security Council of the United Nations faces urgent problems of the contemporary international order: Applying systematic, analytical, statistical and comparative methods, the author substantiates the need for institutional reform of the UN Security Council and its adaptation to the realities of the XXI century. Organizational reform will make it possible to improve the existing system of balance of forces to confront the challenges facing the international community. Reform of the UN Security Council to enhance its efficiency is overdue, yet, complex and controversial issue, especially regarding the use of the veto permanent members of the UN Security Council. Initiative and active foreign policy of Ukraine on the reform of the UN will create a new line of pressure on the aggressor, to strengthen their international position, make a significant contribution to review and improve the global security architecture.

Keywords: Security Council, reform, security, the right of veto, Russian aggression.

* * *

УДК 339.92

Вонсович О. С.,
кандидат політичних наук,
доцент кафедри міжнародних відносин,
ПрАТ «Українсько–Польський вищий навчальний
заклад «Центрально–Європейський університет»
(Україна, Київ), sefinrof@ipnet.ua

АНАЛІЗ РИЗИКІВ В РАМКАХ ВСЕСВІТНЬОГО ЕКОНОМІЧНОГО ФОРУМУ В ДАВОСІ – 2017

Метою даної статті – є проведення аналізу ризиків в рамках Всесвітнього економічного форуму в Давосі 2017 року. Під час написання статті, автором були використані наступні методи: аналіз, синтез, порівняння, індукція, дедукція. Основні одержані висновки полягають в наступному: всі ризики, які були визначені в якості пріоритетних, є актуальними в глобальному відношенні і потребують насильного вирішення: їх небезпека пов'язана із тим, що кожен з них несе в собі деструктивні прояви, які негативним чином позначаються на світовій економіці та політиці, а також перешкоджають запровадженню нових ініціатив щодо сталого глобального розвитку; актуальним залишається питання про те, наскільки ті рішення, які були прийняті під час проведення Всесвітнього економічного форуму в Давосі, зможуть знайти своє практичне втілення; важливим моментом є усвідомлення небезпечних наслідків від вищенаведених ризиків для світового співтовариства, а також необхідності оперативного реагування і розробки відповідних механізмів, підходів, інструментів та засобів протидії та боротьби.

Ключові слова: аналіз, синтез, порівняння, індукція, дедукція.

Основною проблемою, яку досліджує автор в даній статті, – є аналіз ризиків в рамках Всесвітнього економічного форуму в Давосі 2017 року. Такими, які раніше не були достатнім чином обгрунтовані, видаються наступні аспекти: дослідження ключових ризиків глобального характеру, які впливають на економічні та політичні процеси в світі; проведення їх аналізу з точки зору рівня небезпеки та впливовості на міжнародні процеси; надання рекомендацій щодо протидії ризикам; аргументація необхідності запровадження нових механізмів, інструментів та засобів протидії та боротьби з ними та ін.

В статті автором були використані, переважним чином, матеріали ЗМІ. Це допомогло автору провести порівняльний аналіз із минулими роками, а також навести приклади, які підтверджують ступінь небезпеки досліджуваних ризиків. Використання різного кола джерел допомогло більш детально дослідити та проаналізувати зміст і значення ключових ризиків для міжнародного співтовариства.

Метою даної статті – є проведення аналізу ризиків в рамках Всесвітнього економічного форуму в Давосі – 2017.

Головними темами цього річного форуму стали геополітичні потрясіння, міграційні та інші соціальні виклики, тероризм та атаки в кіберпросторі. Враховуючи дані ризики, засновник даного зібрання К. Шваб зазначив, що повинно розвиватись відкрите та відповідальне лідерство з метою запобігання зростанню протестних настроїв та приходу до влади популістів, що може підірвати стабільність та стійкий розвиток [1].

Експерти Всесвітнього економічного форуму прийшли до висновку, що найбільш актуальними для 2017 р. будуть такі проблеми як екологічні та геополітичні. Всього вони визначили 30 глобальних ризиків, а також 13 тенденцій, які можуть посилити їх або змінити співвідношення між ними [2]. Ризики підрозділяються на п'ять категорій: економічні, екологічні, геополітичні, соціальні та технологічні. У порівнянні із минулим роком вони практично